

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az eperjesi „Széchenyi-kör“ és a „sárosmegyei gazdasági egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal:
főntca, 328-ik szám alatt,
az Eperjesi Bankegylet könyvnyomda-helyiségeiben.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 „
Negyedévre 1 „

Hirdetéseket elfogad: Haasenstein és Vogler Budapesten és Bécsben, G. L. Daube m. Frankfurtban.

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyittdár minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadtatnak el.

Az eperjesi ügyvédi kamara véleménye

a királyi táblák célba vett decentralisatiójának mikénti keresztülvitele tárgyában.

Nmltgu kir. Igazságügyminister Ur!

Az egész nemzet osztatlan ohajtásával találkozott Excellentiád, midőn a királyi táblák decentralisatióját célba venni méltóztatott.

Midőn pedig Excellentiád, az e tárgyban készitendő törvényjavaslat végett, az ügyvédi kamarákat ez iránti nézetöknek előleges előterjesztésére, a f. é. június 5-én ^{10.105-dik} sz. alatt kelt kegyes kibocsátványával, felhívni méltóztatott: a legbensőbb hálára kötelezte ezeket nem csak azon közohajtás célba vett teljesítése által, hanem az által is, hogy nekik a szándékolt decentralisatió keresztülvitele iránti nézetök lehető érvényesítésére módot s alkalmat nyujtani kegyeskedett.

Fogadja ezért Excellentiád kegyesen a mi ezennel mély tisztelettel kifejezett hálataljes elismerésünket.

A mi már magát az Excellentiád által az ügyvédi kamarákhoz kegyesen intézett kérdést vagyis azt illeti, hogy „hány másodbirósági kerületre lenne a budapesti, és hányra a maros-vásárhelyi királyi tábla területe felosztandó?“ az iránt igénytelen nézetünk következő:

A mint a köz hazához, ugy a szűkebb körű szülőföldéhez, t. i. a maga községéhez, megyéjéhez, országkerületéhez is kegyeletes ragaszkodással viseltetvén mindenki, a ki az illy kérdések eldöntésénél számba jöhet; s a történelmi jog előtt meghajolni is mindenki, a ki jogérzettel bír, s a ki a maga jogait

tiszteletben tartatni kívánja, készitve találván magát: az országnak kerületek, megyék szerinti felosztását mink a királyi táblák decentralisatiójának fogantatásánál is lehetőleg megtartatni kívánók.

S ehhez képest, tekintettel Magyarország régi négy, t. i. a Dunán és Tiszán inneni és túli kerületeire, és tekintettel azok terjedelmére s lakosainak számára; de tekintettel arra is, hogy a kiválólag földmiveléssel foglalkozó vidékek lakosságának a törvénykezés igénybevételére sokkal kevésbé van oka és szüksége, mint a kiválólag iparral és kereskedéssel foglalkozó vidékek lakosságának, — mink Magyarország mindenik kerülete számára két-két kir. főtörvényszéket vélünk felállitandónak, még pedig:

1. A Dunán inneni kerület számára Budapesten és Pozsonyban;
2. A Dunán túli kerület számára Sopronban és Pécsen;
3. A Tiszán inneni kerület számára Eperjesen és Miskolczon; s
4. A Tiszán túli kerület számára Debrecenben és Temesvárott.

Erdély számára pedig, értve azt ugy, a mint az az 1876-dik évi XXXIII-dik és 1877. évi I-ső t. c. folytán megalakult, két kir. főtörvényszéket tartunk kívánatosnak, de meg is felelőnek, és pedig Maros-Vásárhely és Kolozsvár székhelyekkel.

Azonban az Erdélyben ehhez képest alkotandó két másodbirósági kerület részletes meghatározását illetőleg tartózkodunk minden nézetnyilvánítástól, miután Erdélynek — s kivált az újabb alakulás folytán támadott — viszonyait eléggé nem ismerjük.

Felhagyjuk tehát az e részbeni javas-

lattételt az erre első sorban hivatott erdélyi ügyvédi kamaráknak.

Visszatérve most már a magyarországi másodbirósági kerületek alakításának kérdéséhez: tekintettel arra, hogy Belgiumban egy-egy főtörvényszék kerülete 188 □ mfd. 1.600,000 lakossal, Franciaországban egy-egy másodfoku bíróság kerülete 358 □ mfd. 1.338,000 lakossal, Poroszországban egy-egy főtörvényszék kerülete 164 □ mfd 600,000 lakossal, és Szászországban egy-egy főtörvényszék kerülete 68 □ mfd 557,000 lakossal; tekintettel továbbá arra is, hogy az e részbeni szükséglet nem egyedül a terület kiterjedésétől és a lakosok számától, hanem — mint már fenn is jelezni szerencsénk volt — főképen ez utóbbiak foglalkozásától is függ; hogy tehát a főkép földmiveléssel foglalkozó vidékek törvénykezési ügyforgalma természet-szerűleg csekélyebb, miglen a főváros, és a többi ha nem kizárólag, legalább kiválólag iparral és kereskedéssel foglalkozó városok törvénykezési ügyforgalma természet-szerűleg sokkal nagyobb, — a mi szerény véleményünk szerint alkotandó lenne:

1. A budapesti kir. főtörvényszéki kerület a budapesti, pest-vidéki, kecskeméti, kalocsai, balassa-gyarmati, szabadkai, zombori és ujvidéki kir. törvszékek területéből 454 1/2 □ mfd 1.613,677 lakossal.
2. A pozsonyi kir. főtörvényszéki kerület a pozsonyi, nyitrai, trencsényi, besztercebányai és aranyos-maróthi kir. törvszékek területéből 356 1/2 □ mfd 1.191,081 lakossal.
3. A soproni kir. főtörvényszéki kerület a soproni, szombathelyi, veszprémi, komáromi és győri kir. törvszékek területéből 349 □ mfd 1.159,341 lakossal.
4. A pécsi kir. főtörvényszéki kerület

TÁRCA.

Húsz év mulva.

Ki nem volt még szerelmes?!

Ha akad is valaki kedves olvasónóm között, a ki még nem volt, vigasztalódjék, előbb-utóbb megcsik az rajta minden bizonynyal.

A míg fiatalok vagyunk, és szerelmesek, alig akarjuk hinni, hogy mindaz, mit rózsás szinben látunk, nem egyéb, tűnékeny délibábnál; más szinben látunk akkor mindent, hiszünk mindenkinek, és oly boldogok vagyunk, hogy mindenkit szeretünk.

A míg szerelmesek vagyunk, tuláradó örömtől tágul keblünk; kedvünk volna mindenkit szivünkhez szoritani s az erdőben fűnek-fának elmondani: szeretek és szerettem.

En most agg vagyok, igen agg, hajam ősz, arcom ráncos, testem fáradt, lelki erőm megtörve, és mégis élénken emlékszem fiatal napjaimra, visszaképelem magamat diákkoromba. Minő más valék akkor bársny zubbonyomban, mint ma ebben a fekete reverendában, oh mily szivesen emlékszem fiatal napjaimra.

Talán bünt követek el, ha paplétemre így nyilatkozom, de nem vagyok ámitó, és nem akarom magamat szépiteni. És ép azért akarom életem történetét leírni, habár társaim hitszegőnek fognak bélyegezni.

En is fiatal valék, szivem hévvel dobogott egy lényért, kit kimondhatlanul szereték.

Szüleim rég halva, rokonaim keveset, jobban mondva semmit sem törődtek velem; gondolhatni, hogy félig-meddig mint „vad ifjú“ nővék fel, mely nevet gymnasiumbeli tanáraitól nyerek, s mely-

nek később mint egyetemi hallgató meg is feleltem.

Sanyarú helyzetben valék, leckeadással tengődtem és tartottam fel magamat, de ez nem büsített s a gondot nem ismervén, éltem gondtalanul.

Egy szép napon H. . . miniszter özvegyének ajánltattam mint tanító leánya részére, ki alig volt még 16 éves, s kinek az irodalomtörténetből kellettét órákat adnom.

Ő kegyessége szivesen fogadott, csak fiatal-ságomon ütöközt meg, alkalmasint gondolá, hogy nem jó leányának ily fiatal tanító, de megnyugodott, midőn hallá tőlem, hogy a theologiaát tanulmányozom.

A theologia elvei dacára, miket boldogult anyám óhaja szerint tanulék, mert én inkább a jogot választottam volna, nem tartám bűnnek H. . . Olga kisasszonyt szeretni és imádni.

Ő kegyessége félelme, ugy látszik, vajmi hamar vált indokolttá, mert Olga mélyebben és tűzesebben nézett előadásaim alkalmával szemeim közé, mint azt az előadás követelte.

Minden újabb órán növekedett szerelmem a szép leány iránt, és egy szép napon a leckeszoba falai tanúi lőnek szerelmi esküvéseinknek és forró esőkjainknak.

A jövőt reményteljes rózsás szinben látva, neki feküdtem a tanulásnak, hogy mihamarább alapítsam meg jövőmet és saját tűzhelyemet, hogy H. . . Olgát, a miniszter özvegyének szép leányát, mihamarább birhassam feleségemül.

Remény! te szép és erős kikitó vagy, de nem áll hatalmadban az élet hajóját vihar és hullámoktól megóvni!

Rám is súlyos napok következtek, a melyekből meggyőződtem, hogy a legforróbb, a legszen-

tebb szerelmi eskü csak tarka szappanbuborék, melynél a pénzvagy démona sokkal erősebb.

Olga hamar elfelejté a szegény diákot, kinek még vajmi sokat kellend küzdenie, mig tűzhelyet alkothat magának, elfelejté egy gazdag öreg báró miatt, ki késznek nyilatkozott őt nőül venni.

Egy hónappal később ülték meg nagy pompával a fényes esküvőt.

Őszbe borult agg vagyok már s mégis könyek tolnak szemembe, ha visszaemlékszem e napra s el tudnék ájulni fájdalomamban mint akkor és még sokáig azután.

Életem feldúlva s mindenkorra életunt valék, de a kérelhetlen sors eszembe juttatá meghalt anyámnak tett ígéretemet és ismét vissza térék azon nyomokba, melyek elhagyásáért oly súlyosan lakoltam.

Néhány évvel később mint pap fel lettem szentelve; könyekkel s imával iparkodtam fájdalmamat enyhíteni.

Húsz év mult el, húsz hosszú és kínos év, midőn egyszer éjjel felköltöztek, hogy menjek egy súlyos beteget gyóntatni. Hamar felöltözök s sieték a templom-szolgával a hintóba, mely kapum előtt várt rám.

A lovak szélvészhez hasonlóan futottak a belváros felé, mig ott egy szép palota előtt megálltak s mi kiszálltunk.

Az inas felvezetett a fágas és szép folyosón, sok gyönyörü szobán keresztül, mig egy félig homályos szobába készitett belépni.

Ott fektött a beteg, kinek az utolsó vigaszt valék adandó.

Lassan és a bennlevőknek köszönve, közeledtem a beteg ágyához, de midőn rátekinték a beteg asszonyra, visszahökkenem.

a pécsi, kaposvári, nagy kanizsai, zala-eger-szei, szegszárdi és székesfehérvári kir. törv. székek területéből 411 1/2 □ mfd 1.316,658 lakossal.

5. Az eperjesi kir. főtörvényszéki kerület: a) Az eperjesi kir. törvényszék területéből 65 1/2 □ mfd 175,292 lakossal. b) A lőcsei kir. törvényszék területéből 64 1/4 □ 183,170 lakossal. c) A rózsahelyi kir. törvényszék területéből 68 □ mfd 163,966 lakossal. d) A s.-a.-újhelyi kir. törvényszék területéből 105 □ mfd 294,051 lakossal. e) A beregszászi kir. törvényszék területéből 122 □ mfd 320,306 lakossal.

6. A miskolci kir. főtörvényszéki kerület: a) A miskolci kir. törvényszék területéből 60 1/2 □ mfd 194,050 lakossal. b) A kassai kir. törvényszék területéből 62 □ mfd 190,325 lakossal. c) A rimaszombati kir. törvényszék területéből 68 □ mfd 173,438 lakossal. d) Az egri kir. törvényszék területéből 66 □ mfd 190,785 lakossal. e) A jászberényi kir. törvényszék területéből 20 □ mfd 75,113 lakossal. f) A karczagi kir. törvényszék területéből 96 □ 215,695 lakossal. Összesen: 372 1/2 □ mfd 1.039,406 lakossal.

7. A debreczeni kir. főtörvényszéki kerület a debreceni, nagy-váradi, nyiregyházi, szatmár-németi-i máramaros-szigeti, békésgyulai és szegedi kir. törvényszékek területéből 717 1/2 □ mfd 1.901,446 lakossal.

8. A temesvári kir. főtörvényszéki kerület temesvári, nagy-kikindai, nagy-becske-reki, pancsovai, fehértemplomi, karánsebesi, lugosi és aradi kir. törvényszékek területéből 764 □ mfd 1.803,327 lakossal.

Azon esetre pedig, ha Excellentiád a fennebb tervezett budapesti, debreceni és temesvári kir. főtörvényszéki kerületeket tulajdonosan nagyoknál találni méltóztatnék, ajánljuk az azokból való kiszakasztással alkotandó 3-dik tiszántúli és 9-dik magyarországi kir. főtörvényszéki kerületül:

a) A szegedi kir. törvényszék területét 85 □ mfd 319,140 lakossal. b) A szabadkai kir. törvényszék területét 86 □ mfd 263,064 lakossal. c) A zombori kir. törvényszék területét 50 1/2 □ mfd 194,930 lakossal. d) Az újvidéki kir. törvényszék területét 37 □ mfd 144,373 lakossal. e) A békésgyulai kir. törvényszék területét 63 □ mfd 211,335 lakossal. f) Az aradi kir. törvényszék területét 117 □ mfd 331,247 lakossal. Összesen 438 1/2 □ mfd 1.464,089 lakossal.

S az ezen esetleges 9-dik kerület számára felállítandó kir. főtörvényszék székhelyül Szeged sz. kir. várost tartjuk a legalkalmasabbnak.

S azon esetben maradna:

Olga ősmertem fel benne.

Ő is összereszt látásomra, dacára a hosszú kínos húsz évnek, ő is megismert s hévvel emlékedett fel fekvőhelyén. Őzeveg L... báróné cseledjei jédve néztek urnójkra s reám.

Összeszedve magamat, sieték lelkési kötelességemnek eleget tenni, de mennyire vérzett szívem, őt így viszontlátni! Midőn ez arca tekintve, azokkal a kéro, esdo szemekkel találkozom, azok oly megbánással kértek bocsánatot, hogy fájdalommal majd felkiálték.

Olga gyónása rövid volt.

Visszaemlékezett megszegett esküjére, mit a végzetes nap után vajmi hamar megbánt; élete az öreg és zsémbes báró mellett nem volt kellemes, a férj két év előtt halt el, magára hagyva őt lelkifurdalásaival, betegesen.

Az önvád mind mélyebb és mélyebb gyökereket vert benne, mely hátrányos volt amugy is roskadozó egészségére, úgy hogy csakhamar halálos ágyra jutott.

Ha száz évig élnek, ez sem volna képes emlékből azon pillanatokra, mit ágyánál töltötem, kitörölni Lehellete arcomat érinté, s fülemből sügött.

Oh mily megbánással, mily szivhezszólólag kért bocsánatot.

Biztosítam, hogy megbocsájték neki, és mindig tisztelni s becsülni fogom emlékét.

Kezei kezében nyugodtak; érzem, mint fagy ereiben a vér, látam, mint sulyosul lélekzete, s mint törnek meg reám szegzett szemei.

Meghalt... és én a földre rogyék.

A lelkipásztor elbeszélései után:
Wagner Janka.

A budapesti kir. főtörvényszék kerülete 281 □ mfd 1.011,310 lakossal. A debreceni kir. főtörvényszék kerülete 569 1/2 □ mfd 1.370,971 lakossal. A temesvári kir. főtörvényszék kerülete 647 □ mfd 1,472,080 lakossal.

S akkor úgy a magyarországi kilenc főtörvényszéki kerület között, valamint az Erdély 954 17/20 □ mfdnyi területének és 2.101,727 lakosának megfelelő ottani két főtörvényszéki kerület között is jóformán meglenne a kellő, t. i. a kiterjedés, a lakosok száma és az ügyforgalom szerinti arány!

Meg kell itt azonban még jegyeznünk, hogy mi a fennebbi területi és népességi számadatokat leginkább a kir. ministeriumnak „az elsőfolyamodásu kir. bíróságok területköreinek meghatározása tárgyában“ 1871-dik évi november 2-kán 9225/I. M. E. sz. alatt kibocsátott rendeletéből, és csak némi részben az 1870-dik évi népszámlálás eredményét kimutató táblázatokból merítettük; hogy egyébiránt ugy ezek, mint a régebb földrajzi adatok között jelentékenyebb különbségek forognak fenn; és így a fennebbi számadatok nagy részben csak is megközelítőnek vehetők!

Hátra volna még, hogy a fennebb előadott, és a területek kiterjedésének és lakosainak számaival lehetőleg támogatott igénytelen nézetünk indokait, „figyelemmel a földrajzi fekvésre, a közlekedési eszközökre, a kereskedelem és ipar gyújtóit képező főhelyekre, és az ezekre való tekintettel keresztülvitt elsőbírósági szervezetre“, tüzetesebben kifejtjük.

Mint hogy azonban ehhez minden egyes vidék viszonyainak részletes ismerése kívánatik; minden egyes ügyvédi kamara tehát erre nézve csak is az őt illető kir. főtörvényszéki kerület tekintetében lehet megfelelőleg képes: ebbeli indokolásunkkal ezennel mi is csak az általunk a tiszán-inneni kerület számára javasolt kir. főtörvényszékek székhelyeire szorítokunk.

(Vége köv.)

Zene.

Mayer Gyula fiatal zongoraművész hazánkfiának fényesen sikerült hangversenye, nevezetesen eseményt képez az itteni zenekörökben.

A már közölt érdekes műsor minden egyes száma a zeneköltészet bájos szépségével a hallott művészi előadásban elragadó hatást gyakorolt a hallgatóságra, mely emelkedett hangulatának élénk tetszésnyilatkozatokban adott kifejezést.

A hangversenyző sokoldalúsága, melynélfogva olyan egymástól sok tekintetben merően különböző zenekölteményeket, mint minőket egy Bach, Chopin, Liszt, Wagner szelleme teremtet, azok mindenike sajátos stílusban s mégis egyéni felfogása érvényesítésével előadni képes, befejezett technikája s bámulatos emlékezőtehetsége, valóban rendkívüli, szép zeneszerzeményeivel mély benyomást tesz a hallgatóra és sejteti az által is, még ki ez egyszer hallotta csak, hogy Mayer Gyulával egy kitűnő művészi és zeneszerzői tehetség lép a zenevilágba.

Elischer Henrik gondokaművész, Klezser Feri mellett a legjelesebb, kit e teremben hallottunk. Nemes hangzerő oly könnyen kezeli, mint csak egy hegedűt, vonása a dalban valamint a részletek kidomborításánál tiszta és világos, pianissimoval elbájlol, míg biztos merészséggel haladó nagy hangalakjaival imponál ezen ily kezelés mellett ellenállhatlan hangszerezen.

Zsambach Gyula jeles hegedűjátékával művészi felfogással érvényesítette szép hangszere részét, Mayer Gyula triójában.

Staudy Lajos az általa játszott zenereszek előadásában ez alkalommal is mint mindig kitűnő ügyességet fejtett ki.

A triót, Mayer Gyula zeneszerzeményét először hallottuk és gyönyörködtünk az abban kifejezésre jutott szép daleszmékben s eredeti gondolatokban, melyekkel művésztünk költői tehetségét s hangszerelesbeni találékonyágát s szaktudományát mutatta be a hallgatóságnak. Szóval Eperjesen régen volt alkalmunk ily zeneélméletben részesülni.

A hallgatóságot a megyei és városi műveltebb társaság színe képezte s mindvégig kifogyhatlan volt a tetszésnyilatkozatokban. Ott láttuk: Bánó, Berzeviczy, gróf Brandis, Breyer, Desseffy, Fuhrman, Krajzell, Kuzmik, Hajtsch, Munk, Nuber, Péchy, Piller, Rosenberg, Semsey, Szinnyey, Urbán, gróf Wengerszky családok a művészet iránt érdeklődő majdnem minden egyes tagját; ott voltak a műkedvelők, mondhatni teljes számban, de a nagy terem még sem telt meg egészen, különö-

sen a fiatalság keveset volt képviselve, pedig kitűnő zeneelőadások gyakori hallása nélkül minden zenetanulás és törekvés hiábavalónak mondható. Különböző tekintetekenl fogva igen sajnáljuk, hogy ezt eddig zenélőink egynemelyikével sehogy sem voltunk képesek megértetni.

Pater János.

Különfélék.

Uj tisztviselők. A legutóbb tartott megyebizottsági közgyűlés alkalmával egyhangulag megyei főjegyzővé megválasztott dr. Berzeviczy Albert osztatlan tetszéssel fogadott jeles beszéddel foglalta el székét. Első aljegyzővé dr. Taly Mihály ügyvéd választotta meg. Semsey Géza szolgabírósegéd tiszteletbeli szolgabíróvá s Szakmáry Géza és Eiszelt szolgab. irnokok tiszteletbeli szolgabírósegédeké kineveztetvén, letették az előirt hivatalos esküt.

A nagymihályi urasági kertben teljes pompás díszben virágzik egy „Agave Americana“, a magyorkaiban pedig egy „Yucca gloriosa“. Ez utóbbi 20—25 éves ciclusokban fejti bámulatos virágát, az első egyszer nőül s aztán elhal. Mindkettő megérdemli a megtekintés fáradságát nemcsak a ritkaság, hanem nagyszerű szépsége tekintetéből is.

A helybeli takarékpénztárhoz a kassai tankerületi kir. főigazgatóságtól következő irat érkezett: 1015. szám. A nagyérdemű takarékpénztári Részvénytársulatnak Eperjesen. A tanintézeti Igazgatóság útján hiteles értesítést nyervén azon ép oly nemes mint hazafias jótéteményekről, melyekben a nagyérdemű Részvénytársulat fennállása óta az eperjesi kir. kath. főgymnasiumi növendékséget folyton részesíteni meg nem szünik, a mennyiben a nevezett gymnasiumnak egy évben 20, két évben 40—40, és kilenc éven át 80—80, tehát összesen ez ideig már 820 frtnyi összeget volt szives azon dicséretreméltó obajtással megszavazni és folyóvá tenni, hogy ezen összegek az évi zárünnepélyeken 10—10 frtjával oly nem magyar ajku tanulók közt osztassanak ki, kik a magyar nyelvben a tanév folytában kiváló előmenetelt tettek, kedves kötelességemnek tartottam e nemes jótékonyt a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi kir. királyi Ministerium tudomására hozni. Ennek következtében a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi kir. Minister ur f. é. augusztus hó 12-én 23.261. sz. a. k. k. rendelete által arra nyertem felhatalmazást, hogy a nagyérdemű Részvénytársulatnak fentemlített tetemes adományaiért, és a nemzeti nevelés és oktatás érdekében ezáltal tanusított hazafias részvételért ugyancsak vallás- és közoktatásügyi kir. Minister ur Ő Excellentiájának legmelegebb elismerését nyilváníthassam. Midőn e megtisztelő megbízásban örövendő szívvel járok el, s a magas elismerést ezennel tolmácsolni sietek, ahoz magam részéről a hálás köszönet kifejezését csatolván a tanuló ifjuság nemeskeblű jöveői iránt, hazafias tisztelettel vagyok Kassán, 1880. évi augusztus hó 23-án. A nagyérdemű takarékpénztári Részvénytársulatnak kész szolgálója: Dr. Juhász Norbert s. k. királyi tanácsos s tankerületi főigazgató. Ezen alkalmából a rendelkezésünkre álló adatok alapján megemlítjük, hogy ugyancsak a helybeli takarékpénztár a helyb. ev. ker. collegiumnak is 820 frtnyi összeget szavazott meg eddig szintén a fennebbi célra. Általában ezen derék részvénytársulat mindenkor készséggel támogatta a művelődési, nemzeti és jótékonyt közölköket. Fényesen bizonyítja ezt azon körülmény, hogy 1858 óta 26,000 frtnl többet szavazott meg e cimeken. Nevezetesebb összegeket adományozott különösen az eperjesi vízvezeték, kisedővoda, a helybeli szegények háza, továbbá tűzkárosultak valamint az itteni növegyetek javára. Érdekes a takarékpénztár multjából az, hogy ezen intézet magát a koldulás alkalmatlanságától megváltandó, már 1854-ben havi öt forintnyi összeget ajánlott fel e cimen, azonban akkor sikertelenül. A koldulás megváltása az 1880-dik évnek vala fenntartva. 1856-ban a takarékpénztár jutalomdíjakat tűzött ki oly szolgálók részére, kik magukat hűség, erkölcsiség, ügyesség s pontosság által kitüntették. 1860-ban a mohamedánok által üldözött syriai keresztények javára szavazott meg egy bizonyos összeget. Adakozott továbbá vasuti előmunkálatokra, különböző emlékszóbrokra, szűkölködőkre, sebesültekre és elesettek özvegyeire s annak idejében a kassai színházra is 200 frtnyi összeget szavazott meg. Legyen szabad ezen utóbbi tételhez egy megjegyzést csatolunk. Hogy takarékpénztárunk, mely mint a fennebbiekben látható, művelődési közölköket mindenkor lelkesen felkarolta, ennek szép bizonyítékát adta akkor is, midőn Kassa szomszédvárosunk színházára adakozott. A közönség ohajainak és nemzeti közművelődésünk igényeinek megfelelően, most már mi is építünk Thaliának állandó díszes csarnokot. Az építés és felszerelés tetemes költségeket igényeltek, melyek nagybárra társadalmi uton lőnek előteremtve. Hogy azonban ezen, városunk egyik kiváló díszét lépezendő műméltó módon befejeztethessék, az ezen célra meglevő pénzerőkön kívül még további költségekre leendő szükség. A dolog így állván, meg vagyunk győződve, hogy derék pénztárságunk meg fogják ragadni az alkalmat, újabb jeleit adni művelődési mozgalmaink iránt annyiszor tapasztalt meleg ér-

deklódés
sének kö
is inkább
előhalad
kel karölt

Jele

szített a
szagos se
lése, mel
elnökölt.
a főbb sz
kép II. I
n-sárosi
A kép is
vel 50,00
magyar m
latlan eser
retes váll
delte meg.

Das

am 1. d. 9
buch für
Bishe

Kategorie

von menig

lich der Gt

zeiorgane in

fälle und

bemessen.

Das

Anlaß gab

licht freien

ständen nat

Laute

und in den

Rubrit, in

net wurden

Vandurenwi

„Ein Stadt

beliebte Tite

lung- und

gespreffe he

Von

Gesegbuch b

und enthalt

sich ereigen

werden hat.

Die B

und nun mi

tung zu ver

Die B

auch anderse

Interesse der

welche noch

So z.

tels und Ga

nen Namen

bis 50 fl. zu

Ferner

hörde seinen

trägt, ist mit

strafen.

Hotellier

Fremden inne

der Behörde

50 fl. zu bef

Das di

den heutigen

und Betrüger

und von de

welche das Au

licher Individ

Wichtigkeit u

braucht nicht

geht kaum ein

würde, wie di

sichtig genug

Genies

tümmel der

hier Gelegen

zu machen. B

Stafinsky nar

Tagelang hier

fragt zu werd

Reisner“ hielt

endlich Verdac

wurde.

Angefich

der Stadtrepr

ren die Einfü

haltung der

verweilenden

regung gebrac

Trren u

heit auch eine

beitung eines

Aufgabe gema

Alten und die

nig, als ebede

Da nur

lich eingeführt

dahelbe mit B

des fünfsten

wird, am leid

Auch for

der öffentlichen

deklodéstüknek az által, hogy színházunk befejezésének költségeihez szintén hozzájárulandak, annál is inkább, mert hiszen csak ott számíthatni valódi előhaladásra, hol az anyagi érdekek a szellemiekkel karöltve járnak.

Jeles Divaldunk két fénynyomatu képet készített a hetekben: Ezek egyike a „Magyar országos segélyző Növegyet“ (Veres kereszt) közgyűlése, melyben Ő Felsőge a királyasszony maga elnökölt. Ezen képen a százakra menő arc közt a főbb személyek jól felismerhetők. A másik fénykép II. Rákóczy Ferenc elfogatását ábrázolja a n-sárosi várkastélyban 1701. Benczúr Gyulától. A kép ismeretes; itt csak azért említjük fel, mivel 50,000 (ötvenezer) példányban nyomta, mi a magyar művészet és irodalom terén eddigéle hallatlan esemény! A lenyomatokat Rautmann ismeretes vállalkozó szellemű budapesti kiadó rendelte meg.

Eperies, 9. September.

Das neue Strafgesetzbuch ist — wie bekannt — am 1. d. M. in Kraft getreten. Ebenso das Gesetzbuch für Vergehen und Uebertretungen.

Bisher waren die Fälle, welche in die letztere Kategorie gehören, nicht präcisirt und war es daher, von wenigen Ausnahmen abgesehen, beinahe ausschließlich der Einsicht der betreffenden Behörden und Polizeiorgane überlassen, die vorkommenden Uebertretungsfälle und Vergehen zu qualifiziren und die Strafe zu bemessen.

Daß dies zu mannigfachen Unzufömmlichkeiten Anlaß gab und der Willfür der Organen einen möglichst freien Spielraum gewährte, ist unter solchen Umständen natürlich und eine bekannte Thatsache.

Laute Klagen erhoben sich diesbezüglich im Lande und in den Journalen bildete sich beinahe eine ständige Rubrik, in welcher die einschlägigen Ereignisse verzeichnet wurden. „Asiatische Zustände, Stuhlrichter- und Pandurenwirthschaft“ — „Ein Schmerzensschrei“ — „Ein Stadt-Pascha“ u. s. w. waren mindestens ebenso beliebte Titel, wie die verschiedenen Räuber-, Entführung- und Selbstmordgeschichten, mit denen die Tagespresse heutzutage überhäuft ist.

Von nun an soll dies anders werden. Das neue Gesetzbuch benennt die Uebertretungsfälle und Vergehen und enthält zugleich das Strafmaß, welches in den sich ereignenden Fällen in Anwendung gebracht zu werden hat.

Die Bestimmungen und Normen sind also da und nun wird es also heißen, denselben praktisch Geltung zu verschaffen.

Die Inslebentretung des Gesetzes erfordert aber auch andererseits, daß allerorts gewisse Maßregeln im Interesse der öffentlichen Ordnung eingeführt werden, welche noch nicht überall zu Hause sind.

So z. B. heißt es im Gesetze, daß wer in Hotels und Gasthöfen in das aufgelegte Fremdenbuch seinen Namen nicht eintragen will, mit einer Geldstrafe bis 50 fl. zu bestrafen ist.

Ferner heißt es: Wer zur Irreführung der Behörde seinen Namen, Stand und Wohnort falsch einträgt, ist mit einer Geldstrafe bis zu 100 fl. zu bestrafen.

Hoteliere, welche die bei ihnen abgestiegenen Fremden innerhalb der behördlich festgesetzten Zeit bei der Behörde nicht anmelden, sind mit einer Strafe bis 50 fl. zu bestrafen.

Daß die Durchführung dieser Maßregeln, unter den heutigen Verhältnissen, wo Schwindel, Humpung und Betrügereien aller Arten in vollster Blüthe stehen und von den mannigfachen Kommunikationsmitteln, welche das Auftauchen und plötzliche Verschwinden gefährlicher Individuen so sehr begünstigt werden, von großer Wichtigkeit und ein Gebot der Nothwendigkeit ist, braucht nicht erst dargethan zu werden. Denn es vergeht kaum ein Tag, welcher nicht neue Belege liefern würde, wie die Polizei in dieser Beziehung nicht vorichtig genug zu Werke gehen könne.

Eperies liegt nun zwar ziemlich abseits vom Centrum der großen Welt, trotzdem bot sich auch schon hier Gelegenheit diesbezüglich unliebliche Erfahrungen zu machen. Jener bekannte Hochstapler, der sich Ritter Stafinsky nannte, trieb sich z. B. vor einigen Jahren Tagelang hier herum, ohne nur um seinen Namen befragt zu werden und der sogenannte „Graf Platon Reischer“ hielt sich hier auch längere Zeit auf, bis er endlich Verdacht erregte und in Soovár eingezogen wurde.

Angeichts solcher Fälle wurde daher im Schoße der Stadtrepäsentanz bereits vor ungefähr zwei Jahren die Einführung der bezüglich polizeilicher Evidenzhaltung der Einwohner, der durchziehenden und hier verweilenden Fremden nothwendigen Maßregeln in Anregung gebracht.

Irrren wir nicht, so wurde in dieser Angelegenheit auch eine Kommission eingesetzt, welcher die Ausarbeitung eines diesbezüglichen Statutenentwurfes zur Aufgabe gemacht wurde. Die Sache blieb aber beim Alten und die Evidenzhaltung existirt heute ebenso wenig, als ehemals.

Da nun aber die diesbezügliche Ordnung schließlich eingeführt werden muß, so sind wir der Ansicht, daßselbe mit Verwendung der Daten, welche die zu Anfang des künftigen Jahres stattfindende Volkszählung liefern wird, am leichtesten wird durchgeführt werden können.

Auch sonstige Maßregeln werden auf dem Gebiete der öffentlichen Ordnung ins Leben zu rufen sein und

namentlich ist eine der ersten Aufgaben die Durchführung des Polizeiverfahrens. Diesbezüglich wurde schon auch seitens eines Subkomitès der städtischen juridischen Section ein Entwurf ausgearbeitet, welcher demnächst zur Verhandlung gelangen wird.

Tagesneuigkeiten.

Kommunales. Die städtische Finanzkommission hielt Samstag und Dienstag Sitzungen ab. Da aber bei Gelegenheit derselben die ganze Tagesordnung nicht erschöpft wurde, so wird behufs Fortsetzung der Beratungen heute Nachmittags abermals eine Sitzung stattfinden.

Das Volksfest, welches Herr Kloegel vorigen Sonntag in seiner Garten-Restaurations veranstaltete, lockte ein zahlreiches Publikum in die schattigen Anlagen, wo die hiesige Sigeunermusik aufspielte und ein Saclaufen arrangirt wurde. In den Abendstunden wurden Raketen abgebrannt und einzelne Parthien des Gartens mit bengalischen Flammen erleuchtet. Der Garten war bis spät Abends belebt und amüsirte sich das Publikum recht gut.

Das hier stationirte k. k. Reserve-Regiment traf von der Kaiserlichen Konzentration nach doppeltem Marsche am 9. d. M. um 4 Uhr Nachmittags hier ein und war die Haltung der Truppen bei dieser Gelegenheit eine vortreffliche.

Zimmerbrand. Das kleine Söhnchen des hiesigen Einwohners Herrn K. blieb dieser Tage einen Augenblick lang allein im Zimmer und benützte sogleich die Gelegenheit, um sich der Zündhölzchen-Schachtel zu bemächtigen und in der Nähe des Fenstervorhanges Zündversuche anzustellen. Dieselben gelangen in der That so gut, daß der Vorhang in Brand gerieth und im Nu auch die benachbarten brennbaren Gegenstände ergriff. Die Hitze war, als man die Gefahr bemerkte, so groß, daß die Fensterscheiben sprangen. Der kleine Brandstifter, welcher nur mit einem Hemdchen bekleidet war, war der Gefahr, wie durch ein Wunder, glücklich entgangen.

Ein Soldatenfest. Aus Anlaß der diesjährigen Pferdezuht-Preisvertheilung fand in der hiesigen Hengsten-Depot-Kaserne, welche bekanntlich Eigenthum des Sparkassa-Vereines ist, Sonntag ein sehr gelungenes Fest statt, welchem einige Damen und Herren, u. A. der städtische Bürgermeister und die Mitglieder der Sparkassadirektion beiwohnten. Im Hofraum war für die Gäste ein zierliches Zelt aufgeschlagen, vor welchem sich ein geräumiger Platz befindet, der zum Schauplatz des Festes auserkoren war. Eine Sigeunermusik spielte vaterländische Weisen und hatten die schmucken Reiter, denen Wein verabreicht wurde, an einem langen Tische gegenüber dem Zelte Platz genommen. Auf ein gegebenes Zeichen erschienen zwei als Bauernburische verkleidete Reiter und kündigten den Gästen im Zelte eine Hochzeit und die Ankunft des Brautpuges mit der Bitte an, denselben beiwohnen zu wollen. Hierauf erschienen der Zug, voran ein geistlicher Herr nebst dem unvermeidlichen Organisten, denen die Hochzeitsleute paarweise folgten. Die Braut und deren Freundinnen, sämtlich verkleidete Kavalleristen, boten einen ertömmlichen Anblick, welcher allgemeine Heiterkeit erregte. Die Trauung wurde sua forma vollzogen und begann hierauf ein animirter Tanz, welcher auch reich an drolligen Momenten war. Nicht minder drollig war der hierauf inszenirte Varentanz. Zum Schluß nahm die gesammte Mannschaft im Halbkreise Aufstellung, ein Wachtmeister trat vor und richtete feierliche Ansprache an den Bürgermeister und den Abtheilungskommandanten Herrn Rittmeister Zeibig, welcher sich um die Hebung des Institutes namhafte Verdienste erworben hat und sich auch der Sympathien des Publikums im vollen Maße erfreut. Vielen Ansprachen sowohl als den Erwiederungen folgten fröhliche Hilaritäten. Das gelungene Fest machte allerseits den besten Eindruck.

Vom Reserve zum Berufs-Offizier. Viele Reserve-Offiziere, die sich um dauernde, aktive Dienstleistung bewarben, haben in dem Augenblicke, als sie das Geschick um Aktivierung einbrachten, ihre bis dahin innegehabte Zivilanstellung oder Bedienstung in der Voraussetzung aufgegeben, binnen Kurzem ohnehin aktivirt zu werden. Die Betroffenen ziehen hierbei gar nicht in Betracht, daß für die Realisirung ihrer Ansuchen nebst Erfüllung der vorgeschriebenen Bedingungen auch die zeitweiligen allgemeinen Standesverhältnisse maßgebend sind, und daß eben diese Verhältnisse unter Umständen ihre Ernennung auf sehr lange Zeit hinauschieben können. Treten nun Verhältnisse, wie z. B. die gegenwärtigen ein, welche bedingen, daß die zahlreich angemeldeten Reserve-Offiziere nicht sofort eingetheilt, sondern im Hinblick auf die Standesverhältnisse vorerst nur in Vormerkung genommen werden können, so hat dies zunächst für Reserve-Offiziere, welche vornehmlich ihren bisherigen Erwerb aufgeben, die nachtheiligsten Folgen. Um daher derlei Bewerber, denen ja die Ursachen einer verzögerten Heranziehung als Berufs-Offiziere nicht immer, und auch nicht im voraus bekannt sein können, nicht einer ungewissen Zukunft entgegen zu führen, erscheint es nothwendig, sie von dem vorzeitigen Aufgeben ihrer Zivilbedienstungen abzuhalten und auf die vorliegenden Verhältnisse aufmerksam zu machen. Es ist besonders zu berücksichtigen, daß, nach der Instruktion für die Truppenschulen des Heeres, die Aufnahme von Reserve-Offizieren in die dauernde aktive Dienstleistung im Frieden, überhaupt nur in besonders rüch-sichtswürdigen Fällen, stattfinden soll, und daß die demaligen Standesverhältnisse es nicht zulässig machen

die Realisirung von Anmeldungen zur Berufsdienstleistung für eine bestimmte Zeit in Aussicht zu stellen, nachdem augenblicklich noch mehrere Serien bereits geprüfter Aspiranten für die Eintheilung in Vormerkung stehen.

Auch eine Auskunft. An die Redaktion des in San-Franzisko erscheinenden „Chronikler“ erging vor Kurzem die kindliche Anfrage, woher Kain seine Frau genommen habe, da — wie die Bibel erzählt, — es damals noch außer Eva, der Mutter Kains, keine weiblichen Wesen gab. Die Redaktion antwortete: eine solche gänzlich unnütze Neugier und Einmischung in Familiangelegenheiten sei verwerflich und eine Verlegung der Heiligkeit des Familienlebens. Aus Schonung für die noch lebenden Verwandten des Verstorbenen müßte die Redaktion sich daher weigern, die Anfrage zu beantworten.

Gemüthlich. Das „N. W. Tagblatt“ erzählt: An einem der letzten Abende erscheint in einem Wiener Gasthause ein unbekannter, anscheinend dem Arbeiterstande angehöriger Mann, welcher sich ein Krügel Bier, sowie ein Rindsgollasch geben und daselbe — nebst zwei Broden — mit staunenswerther Raschheit verschwinden ließ. Kaum fertig geworden, erweckte das von einem andern, am selben Tische sitzenden Gast bestellte Schweinsgollasch neuerlich den Appetit des Fremden, weshalb er zum zweiten Krügel auch ein Schweinsgollasch mit Kartoffeln und Brod verlangte. Wie diese, konsumirte der hungrige Gast noch eine Wurst mit zwei weiteren Broden, worauf er den Wirth rief, und, indem er vor demselben eine stramme „Nachtstellung“ einnahm, die inhaltschwere Anrede hielt: „I hab zwei Krügel, zwei Gollasch, eine Wurst und fünf Brode. Hunger hab' i g'nug g'habt, jezt hab' i g'essen und trunken, zahl'n aber kann i nôt, weil i ka Geld nôt hab. I kumm g'rad vom Bezirks-g'richt, wo i drei Monat g'habt hab und auf a gut's Nachtmal ipesulirt hab. Jezt wissen's es, hau'n können's mi schon, aber nôt z'stark, nunkst könnt' mir weh thun.“ Darauf sprach der gemüthliche Wirth die geflügelten Worte: „Wann's wieder a mal an Hunger haben, nachher sein's so gut und gehen's wo anders hin. 83 Kreuzer verzehren und ka Geld haben, dös könnt a jeder Narr!“ Unter allgemeiner Heiterkeit zog der so billigen Kaufes Gefättigte von dannen.

Landwirthschaftliches.

Die Wichtigkeit der Hühnerzucht.

Von Prof. Dr. Rafael Molin.

(Fortf. u. Schluß.)

Man wird zugeben müssen, daß der Tribut nicht unbedeutend ist, welchen England für Eier dem Auslande zahlt. Deshalb muntern die neuen englischen Volkswirthe zur Hühnerzucht in ihrem Lande auf. Einer von diesen behauptet, daß mit einem Vermögen von 10,000 Francs, welches zum Ankauf von Hühnern, zur Einrichtung von Hühnerhöfen und zur Nahrung der Thiere verwendet wird, man sich eine Rente von 14,250 Francs machen kann. Er rechnet 4 Brutten junge Hühner zu 3125 Francs, zusammen 12,500 Francs und 10 Tonnen Dünger zu 175 Francs, zusammen 1750 Francs. Diese Rechnung sei Denjenigen zur Beachtung empfohlen, die mit Hühnerfleisch ipesuliren wollen. Will aber Einer nur für Eierzeugung Hühner züchten, so stellt hiefür dieser Engländer folgende Rechnung an. Gelegt, 5 Hühner würden 18³/₄ Francs und ihre Nahrung in einem Jahre 18³/₄ Francs kosten. Während dieser Zeit legen sie 700 Eier, welche zu 1¹/₄ Franc per 20 Stücke 43³/₄ Francs ergeben. Man erhält also einen Profit von mehr als 16%.

Wir wollen diese Rechnungen des englischen Volkswirthes nicht kontrolliren und wir haben sie nur angeführt, um zu beweisen, wie selbst in Ländern, wo die Hühnerzucht nicht gedeihen kann, die Wichtigkeit derselben anerkannt wird. Denn nur in den Ländern, wo das Grundeigenthum sehr vertheilt ist, wie in Frankreich, Italien und einigen Provinzen Oesterreichs, kann dieser Zweig der Landwirthschaft in Schwung gebracht werden. Daß er in Frankreich heutzutage am höchsten steht, ist auch leicht begreiflich, denn nirgends findet man diese emsig thätige Klasse der Pächterinnen, wie daselbst. Nur dort zahlt die Pächterin durch Milch, Schweine, Geflügel und Seidenraupen den Pacht der Wirthschaft. Dies macht man heutzutage in Italien auch; dies kann man in Oesterreich noch besser machen. Freilich müßten dazu noch mehrere Bedingungen beitragen, von welchen zwar einige vorhanden sind, andere aber erst in Thätigkeit treten müssen. Die erste Bedingung dazu wäre, daß in den Geißen des Landvolkes die Ueberzeugung von dem Vortheile eindringe, welchen die Hühnerzucht gewährt. Dazu müßte die Regierung durch wohl angewendete (ich will diese Worte besonders betonen) Preise und Ausstellungen, die Geißlichkeit, die Schullehrer und die Landärzte durch Wort und Beispiel beitragen. Eine andere Bedingung wäre ein besser geleiteter Unterricht der Mädchen auf dem Lande. Anstatt diesen mit unnützigem Zeuge den Kopf voll zu machen, anstatt Industrieherrinnen bei der Volksschulen auf dem Lande anzustellen, damit die Landmädchen sticken, zeichnen und dergleichen lernen, müßte ich die Mädchen durch gute Wirthinnen unterrichtet sehen.

Dadurch würde sich dieser wichtige Zweig der Landwirthschaft bei uns nicht nur bald heben, sondern auch vervollkommen und in Folge dessen auch einträglicher werden. Wie dies möglich ist, will ich nur andeuten. Da bei jeder rationalen Hühnerzucht ein

deklodestüknek az által, hogy színházunk befejezésének költségeihez szintén hozzájárulandak, annál is inkább, mert hiszen csak ott számíthatni valódi előhaladásra, hol az anyagi érdekek a szellemiekkel kötöttek jónak.

Jules Divaldunk két fénynyomatu képet készített a hetekben: Ezek egyike a „Magyar országos segélyző Növegyet“ (Veres kereszt) közgyűlése, melyben Ő Felsőge a királyasszony maga elnökölt. Ezen képen a százakra menő arc közt a főbb személyek jól felismerhetők. A másik fénykép II. Rákóczy Ferenc elfogatását ábrázolja a n-sárosi várkastélyban 1701. Benczúr Gyulától. A kép ismeretes; itt csak azért említjük fel, mivel 50,000 (ötvenezer) példányban nyomta, mi a magyar művészet és irodalom terén eddigéle hallatlan esemény! A lenyomatokat Rautmann ismeretes vállalkozó szellemű budapesti kiadó rendelte meg.

Eperies, 9. September.

Das neue Strafgesetzbuch ist — wie bekannt — am 1. d. M. in Kraft getreten. Ebenso das Gesetzbuch für Vergehen und Uebertretungen.

Bisher waren die Fälle, welche in die letztere Kategorie gehören, nicht präcisirt und war es daher, von wenigen Ausnahmen abgesehen, beinahe ausschließlich der Einsicht der betreffenden Behörden und Polizeiorgane überlassen, die vorkommenden Uebertretungsfälle und Vergehen zu qualifiziren und die Strafe zu bemessen.

Daß dies zu mannigfachen Unzukömmlichkeiten Anlaß gab und der Willkür der Organen einen möglichst freien Spielraum gewährte, ist unter solchen Umständen natürlich und eine bekannte Thatsache.

Laute Klagen erhoben sich diesbezüglich im Lande und in den Journalen bildete sich beinahe eine ständige Rubrik, in welcher die einschlägigen Ereignisse verzeichnet wurden. „Asiatische Zustände, Stuhlrichter- und Pandurenwirthschaft“ — „Ein Schmerzensschrei“ — „Ein Stadt-Pascha“ u. s. w. waren mindestens ebenso beliebte Titel, wie die verschiedenen Räuber-, Entführung- und Selbstmordgeschichten, mit denen die Tagespresse heutzutage überhäuft ist.

Von nun an soll dies anders werden. Das neue Gesetzbuch benennt die Uebertretungsfälle und Vergehen und enthält zugleich das Strafmaß, welches in den sich ereignenden Fällen in Anwendung gebracht zu werden hat.

Die Bestimmungen und Normen sind also da und nun wird es also heißen, denselben praktische Geltung zu verschaffen.

Die Inslebentretung des Gesetzes erfordert aber auch andererseits, daß allerorts gewisse Maßregeln im Interesse der öffentlichen Ordnung eingeführt werden, welche noch nicht überall zu Hause sind.

So z. B. heißt es im Gesetze, daß wer in Hotels und Gasthöfen in das aufgelegte Fremdenbuch seinen Namen nicht eintragen will, mit einer Geldstrafe bis 50 fl. zu bestrafen ist.

Ferner heißt es: Wer zur Irreführung der Behörde seinen Namen, Stand und Wohnort falsch einträgt, ist mit einer Geldstrafe bis zu 100 fl. zu bestrafen.

Hoteliers, welche die bei ihnen abgestiegenen Fremden innerhalb der behördlich festgesetzten Zeit bei der Behörde nicht anmelden, sind mit einer Strafe bis 50 fl. zu bestrafen.

Daß die Durchführung dieser Maßregeln, unter den heutigen Verhältnissen, wo Schwindel, Humpen und Betrügereien aller Arten in vollster Blüthe stehen und von den mannigfachen Kommunikationsmitteln, welche das Auftauchen und plötzliche Verschwinden gefährlicher Individuen so sehr begünstigt werden, von großer Wichtigkeit und ein Gebot der Nothwendigkeit ist, braucht nicht erst dargethan zu werden. Denn es vergeht kaum ein Tag, welcher nicht neue Belege liefern würde, wie die Polizei in dieser Beziehung nicht vorichtig genug zu Werke gehen könne.

Eperies liegt nun zwar ziemlich abseits vom Centrum der großen Welt, trotzdem bot sich auch schon hier Gelegenheit diesbezüglich unliebbare Erfahrungen zu machen. Jener bekannte Hochstapler, der sich Ritter Stafinsky nannte, trieb sich z. B. vor einigen Jahren Tagelang hier herum, ohne nur um seinen Namen befragt zu werden und der sogenannte „Graf Platon Reischer“ hielt sich hier auch längere Zeit auf, bis er endlich Verdacht erregte und in Soovár eingezogen wurde.

Angeichts solcher Fälle wurde daher im Schoße der Stadtrepräsentanz bereits vor ungefähr zwei Jahren die Einführung der bezüglich polizeilicher Evidenzhaltung der Einwohner, der durchziehenden und hier verweilenden Fremden nothwendigen Maßregeln in Anregung gebracht.

Iren wir nicht, so wurde in dieser Angelegenheit auch eine Kommission eingesetzt, welcher die Ausarbeitung eines diesbezüglichen Statutenentwurfes zur Aufgabe gemacht wurde. Die Sache blieb aber beim Alten und die Evidenzhaltung existirt heute ebenso wenig, als ehedem.

Da nun aber die diesbezügliche Ordnung schließlich eingeführt werden muß, so sind wir der Ansicht, daß dieselbe mit Verwendung der Daten, welche die zu Anfang des künftigen Jahres stattfindende Volkszählung liefern wird, am leichtesten wird durchgeführt werden können.

Auch sonstige Maßregeln werden auf dem Gebiete der öffentlichen Ordnung ins Leben zu rufen sein und

namentlich ist eine der ersten Aufgaben die Durchführung des Polizeiverfahrens. Diesbezüglich wurde schon auch seitens eines Subkomitès der städtischen juristischen Section ein Entwurf ausgearbeitet, welcher demnächst zur Verhandlung gelangen wird.

Tagesneuigkeiten.

Kommunales. Die städtische Finanzkommission hielt Samstag und Dienstag Sitzungen ab. Da aber bei Gelegenheit derselben die ganze Tagesordnung nicht erschöpft wurde, so wird behufs Fortsetzung der Beratungen heute Nachmittags abermals eine Sitzung stattfinden.

Das Volksfest, welches Herr Kloegel vorigen Sonntag in seiner Garten-Restaurations veranstaltete, lockte ein zahlreiches Publikum in die schattigen Anlagen, wo die hiesige Sigeunermusik aufspielte und ein Sacklaufen arrangirt wurde. In den Abendstunden wurden Raketen abgebrannt und einzelne Parthien des Gartens mit bengalischen Flammen erleuchtet. Der Garten war bis spät Abends belebt und amüsirte sich das Publikum recht gut.

Das hier stationirte k. k. Reserve-Regiment traf von der Kaiserlichen Konzentration nach doppeltem Marsche am 9. d. M. um 4 Uhr Nachmittags hier ein und war die Haltung der Truppen bei dieser Gelegenheit eine vortreffliche.

Zimmerbrand. Das kleine Söhnchen des hiesigen Einwohners Herrn K. blieb dieser Tage einen Augenblick lang allein im Zimmer und benützte sogleich die Gelegenheit, um sich der Zündhölchen-Schachtel zu bemächtigen und in der Nähe des Fenstervorhanges Zündversuche anzustellen. Dieselben gelangen in der That so gut, daß der Vorhang in Brand gerieth und im Nu auch die benachbarten brennbaren Gegenstände ergriff. Die Hitze war, als man die Gefahr bemerkte, so groß, daß die Fenstererbsen sprangen. Der kleine Brandstifter, welcher nur mit einem Hemdchen bekleidet war, war der Gefahr, wie durch ein Wunder, glücklich entgangen.

Ein Soldatenfest. Aus Anlaß der diesjährigen Pferde-Zucht-Preisvertheilung fand in der hiesigen Hengsten-Depot-Kaserne, welche bekanntlich Eigenthum des Sparkassa-Vereines ist, Sonntag ein sehr gelungenes Fest statt, welchem einige Damen und Herren, u. A. der städtische Bürgermeister und die Mitglieder der Sparkassadirektion beiwohnten. Im Hofraum war für die Gäste ein zierliches Zelt aufgeschlagen, vor welchem sich ein geräumiger Platz befand, der zum Schauplatz des Festes auserkoren war. Eine Sigeunermusik spielte vaterländische Weisen und hatten die schmucken Reiter, denen Wein verabreicht wurde, an einem langen Tische gegenüber dem Zelte Platz genommen. Auf ein gegebenes Zeichen erschienen zwei als Bauernburche verkleidete Reiter und kündigten den Gästen im Zelte eine Hochzeit und die Ankunft des Brautjuges mit der Bitte an, derselben beiwohnen zu wollen. Hierauf erschienen der Zug, voran ein geistlicher Herr nebst dem unvermeidlichen Organisten, denen die Hochzeitsleute paarweise folgten. Die Braut und deren Freundinnen, sämtlich verkleidete Kavalleristen, boten einen urkomischen Anblick, welcher allgemeine Heiterkeit erregte. Die Trauung wurde sua forma vollzogen und begann hierauf ein animirter Tanz, welcher auch reich an drolligen Momenten war. Nicht minder drollig war der hierauf inszenirte Barentanz. Zum Schluß nahm die gesammte Mannschaft im Halbkreise Aufstellung, ein Wachtmeister trat vor und richtete kernige Ansprache an den Bürgermeister und den Abtheilungskommandanten Herrn Rittmeister Feibig, welcher sich um die Hebung des Institutes namhafte Verdienste erworben hat und sich auch der Sympathien des Publikums im vollen Maße erfreut. Vielen Ansprachen sowohl als den Erwiderungen folgten fröhliche Hilaritäten. Das gelungene Fest machte allerseits den besten Eindruck.

Vom Reserve zum Berufs-Offizier. Viele Reserve-Offiziere, die sich um dauernde, aktive Dienstleistung bewarben, haben in dem Augenblicke, als sie das Geschick um Aktivierung einbrachten, ihre bis dahin innegehabte Zivilanstellung oder Bedienstung in der Voraussetzung aufgegeben, binnen Kurzem ohnehin aktivirt zu werden. Die Betroffenen ziehen hierbei gar nicht in Betracht, daß für die Realisirung ihrer Ansuchen nebst Erfüllung der vorgeschriebenen Bedingungen auch die zeitweiligen allgemeinen Standesverhältnisse maßgebend sind, und daß eben diese Verhältnisse unter Umständen ihre Ernennung auf sehr lange Zeit hinauschieben können. Treten nun Verhältnisse, wie z. B. die gegenwärtigen ein, welche bedingen, daß die zahlreich angemeldeten Reserve-Offiziere nicht sofort eingetheilt, sondern im Hinblick auf die Standesverhältnisse vorerst nur in Vormerkung genommen werden können, so hat dies zunächst für Reserve-Offiziere, welche vornehmlich ihren bisherigen Erwerb aufgeben, die nachtheiligsten Folgen. Um daher derlei Bewerber, denen ja die Ursachen einer verzögerten Heranziehung als Berufs-Offiziere nicht immer, und auch nicht im voraus bekannt sein können, nicht einer ungewissen Zukunft entgegen zu führen, erscheint es nothwendig, sie von dem vorzeitigen Aufgeben ihrer Zivilbedienstungen abzuhalten und auf die vorliegenden Verhältnisse aufmerksam zu machen. Es ist besonders zu berücksichtigen, daß, nach der Instruction für die Truppenschulen des Heeres, die Aufnahme von Reserve-Offizieren in die dauernde aktive Dienstleistung im Frieden, überhaupt nur in besonders rüch-sichtswürdigen Fällen, stattfinden soll, und daß die derzeitigen Standesverhältnisse es nicht zulässig machen

die Realisirung von Anmeldungen zur Berufsdienstleistung für eine bestimmte Zeit in Aussicht zu stellen, nach dem augenblicklich noch mehrere Serien bereits geprüfter Aspiranten für die Eintheilung in Vormerkung stehen.

Auch eine Auskunft. An die Redaktion des in San-Franzisko erscheinenden „Chronikler“ erging vor Kurzem die kindliche Anfrage, woher Kain seine Frau genommen habe, da — wie die Bibel erzählt, — es damals noch außer Eva, der Mutter Kains, keine weiblichen Wesen gab. Die Redaktion antwortete: eine solche gänzlich unnütze Neugier und Einmischung in Familiangelegenheiten sei verwerflich und eine Verlegung der Heiligkeit des Familienlebens. Aus Schonung für die noch lebenden Verwandten des Verstorbenen müsse die Redaktion sich daher weigern, die Anfrage zu beantworten.

Gemüthlich. Das „N. W. Tagblatt“ erzählt: An einem der letzten Abende erscheint in einem Wiener Gasthause ein unbekannter, anscheinend dem Arbeiterstande angehöriger Mann, welcher sich ein Krügel Bier, sowie ein Mindsgollasch geben und daselbe — nebst zwei Broden — mit staunenswerther Raschheit verschwinden ließ. Kaum fertig geworden, erweckte das von einem andern, am selben Tische sitzenden Gast bestellte Schweinsgollasch neuerlich den Appetit des Fremden, weshalb er zum zweiten Krügel auch ein Schweinsgollasch mit Kartoffeln und Brod verlangte. Wie diese, konsumirte der hungrige Gast noch eine Wurst mit zwei weiteren Broden, worauf er den Wirth rief, und, indem er vor demselben eine stramme „Nachtstellung“ einnahm, die inhaltschwere Anrede hielt: „I hab zwei Krügel, zwei Gollasch, eine Wurst und fünf Brode. Hunger hab i g'nug g'habt, jezt hab i g'essen und trunken, zahlen aber kann i nót, weil i ka Geld nót hab. I kumm g'rad vom Bezirks-g'richt, wo i drei Monat g'habt hab und auf a gut's Nachtmal spekulirt hab. Jezt wissen's es, hau'n können's mi schon, aber nót i'stark, sunst könnt's mir weh thun.“ Darauf sprach der gemüthliche Wirth die geflügelten Worte: „Wann's wieder a mal an Hunger haben, nachher sein's so gut und geben's wo anders hin. 83 Kreuzer verzehren und ka Geld haben, döös könnt a jeder Narr!“ Unter allgemeiner Heiterkeit zog der so billigen Kaufes Gefäßigte von dannen.

Landwirthschaftliches.

Die Wichtigkeit der Hühnerzucht.

Von Prof. Dr. Rafael Molli.

(Fortf. u. Schluß.)

Man wird zugeben müssen, daß der Tribut nicht unbedeutend ist, welchen England für Eier dem Auslande zahlt. Deshalb muntert die neuen englischen Volkswirthe zur Hühnerzucht in ihrem Lande auf. Einer von diesen behauptet, daß mit einem Vermögen von 10,000 Francs, welches zum Ankaufe von Hühnern, zur Einrichtung von Hühnerfäallen und zur Nahrung der Thiere verwendet wird, man sich eine Rente von 14,250 Francs machen kann. Er rechnet 4 Bruten junge Hühner zu 3125 Francs, zusammen 12,500 Francs und 10 Tonnen Dünger zu 175 Francs, zusammen 1750 Francs. Diese Rechnung sei Denjenigen zur Beachtung empfohlen, die mit Hühnerfleisch spekuliren wollen. Will aber Einer nur für Eierzeugung Hühner züchten, so stellt hiefür dieser Engländer folgende Rechnung an. Gelegt, 5 Hühner würden 18³/₄ Francs und ihre Nahrung in einem Jahre 18³/₄ Francs kosten. Während dieser Zeit legen sie 700 Eier, welche zu 1¹/₄ Franc per 20 Stücke 43³/₄ Francs ergeben. Man erhält also einen Profit von mehr als 16%.

Wir wollen diese Rechnungen des englischen Volkswirthes nicht kontrolliren und wir haben sie nur angeführt, um zu beweisen, wie selbst in Ländern, wo die Hühnerzucht nicht gedeihen kann, die Wichtigkeit derselben anerkannt wird. Denn nur in den Ländern, wo das Grundeigenthum sehr vertheilt ist, wie in Frankreich, Italien und einigen Provinzen Oesterreichs, kann dieser Zweig der Landwirthschaft in Schwung gebracht werden. Daß er in Frankreich heutzutage am höchsten steht, ist auch leicht begreiflich, denn nirgends findet man diese emsig thätige Klasse der Pächterinnen, wie daselbst. Nur dort zählt die Pächterin durch Milch, Schweine, Geflügel und Seidenraupen den Pacht der Wirthschaft. Dies macht man heutzutage in Italien auch; dies kann man in Oesterreich noch besser machen. Freilich müßten dazu noch mehrere Bedingungen beitragen, von welchen zwar einige vorhanden sind, andere aber erst in Thätigkeit treten müssen. Die erste Bedingung dazu wäre, daß in den Geißen des Landvolkes die Ueberzeugung von dem Vortheile eindringe, welchen die Hühnerzucht gewährt. Dazu müßte die Regierung durch wohl angewendete (ich will diese Worte besonders betonen) Preise und Ausstellungen, die Geißlichkeit, die Schullehrer und die Landärzte durch Wort und Beispiel beitragen. Eine andere Bedingung wäre ein besser geleiteter Unterricht der Mädchen auf dem Lande. Anstatt diesen mit unnötigem Zeuge den Kopf voll zu machen, anstatt Industrieherrinnen bei der Volksschulen auf dem Lande anzustellen, damit die Landmädchen sticken, zeichnen und dergleichen lernen, möchte ich die Mädchen durch gute Wirthinnen unterrichtet sehen.

Dadurch würde sich dieser wichtige Zweig der Landwirthschaft bei uns nicht nur bald heben, sondern auch vervollkommen und in Folge dessen auch einträglicher werden. Wie dies möglich ist, will ich nur andeuten. Da bei jeder rationalen Hühnerzucht ein

